

ପ୍ରସ୍ତୁତି

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ

- ବଡ଼ ମାଠିଆ - ଆନୁମାନିକ (୫ - ୭ ଲିଟର କ୍ଷମତା) - ୧ଟା
- ଆତ ପତ୍ର - ୨ କି.ଗ୍ରା.
- ଗୋମୂତ୍ର - ୧୦ଲିଟର
- ଅମୃତଭଣ୍ଡା ପତ୍ର - ୨ କି.ଗ୍ରା.
- ଡାକିମ୍ବ ପତ୍ର - ୨ କି.ଗ୍ରା.
- ନିମ୍ବ ପତ୍ର - ୩ କି.ଗ୍ରା.
- ପିଚୁକି ପତ୍ର - ୨ କି.ଗ୍ରା.

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ

ଏକ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଚୁମ୍ବ ନିଅନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ୧୦ ଲିଟର ଗୋମୂତ୍ର ଭାଜନ୍ତୁ । ୩ କି.ଗ୍ରା. ନିମ୍ବ ପତ୍ରକୁ ଛେଚି ଏହାର ମଣ୍ଡକୁ ମିଶାନ୍ତୁ । ଏହା ପରେ ସେଥିରେ ୨ କି.ଗ୍ରା. ଆତ ପତ୍ର ମଝା, ୨ କି.ଗ୍ରା. ଅମୃତ ଭଣ୍ଡା ପତ୍ର ମଝା, ୨ କି.ଗ୍ରା. ଡାକିମ୍ବ ପତ୍ର ମଝା, ୨ କି.ଗ୍ରା. ପିଚୁକି ପତ୍ର ମଝା ମିଶାଇ ଭଲ ଭାବରେ ଏକ ବାଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋଳାନ୍ତୁ । ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ୩୦ ମିନିଟ୍ ଲେଖାଏଁ ପ୍ରତି ୧ ଘଣ୍ଟା ବ୍ୟବଧାନରେ ପୁଟାନ୍ତୁ । ମିଶ୍ରଣଟି ଅଣ୍ଟା ହେଲାପରେ ଗୋଟିଏ ପତଳା କପଡ଼ାରେ ଛାଣି ୨୪ ଘଣ୍ଟା ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ତୁମର ମୁହଁକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଣାଳୀ

- ୧ ଲିଟର ବୁଝାସ୍ତରେ ୫୦ ଲିଟର ପାଣି ମିଶାଇ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ପ୍ରତି ୧୫ ଦିନରେ ଥରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଏହି ବୁଝାସ୍ତ ଫସଲରେ ଲାଗୁଥିବା କାଣ୍ଡ ବିନ୍ଧା ପୋକ, ଶୋଷକ ପୋକ, ସାଆଁବାନୁଆ ପୋକ ମାନଙ୍କୁ ଦମନ କରିଥାଏ ।
- ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ମଧ୍ୟ ପନିପରିବା, ଫଳ ଗଛ, ଫୁଲ ଗଛରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରି ପାରିବେ ।
- ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାର ଦିନରୁ ୬ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖି ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ ।

ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ୍ସ ମିଶନ
କୃଷି ଓ କୃଷକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

www.milletsodisha.com

ଜୈବିକ ଖତ ଓ କୀଟନାଶକ

ଘନ ଜୀବାମୃତ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ

- ଏକ ସପ୍ଲାହର ଗୋବର - ୧୦୦ କି.ଗ୍ରା
- ଗୁଡ଼ - ୨ କି.ଗ୍ରା
- ବେସନ କିମ୍ବା ବିରିଚୂନା - ୨ କି.ଗ୍ରା
- କିମ୍ବା ମୁଗଚୂନା
- ଭଲ ହୁଙ୍କା ମାଟି କିମ୍ବା - ୧ ମୁଠା ବର ଗଛ ଚକମାଟି
- ଗୋମୂତ୍ର - ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାଇ
- ପଲିଥିନ ଚାବର - ୧ ଟି

ଉପାଦେୟତା

ମୂଲିକାରେ ଅଶୁକାବର ପରିମାଣ ବଢାଇବା ପାଇଁ ଏବଂ ଫସଲକୁ ଠିକ ଭାବରେ ଖାଦ୍ୟସାର ମିଳିବା ପାଇଁ ଏହି ଘନ ଜୀବାମୃତ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ଆବଶ୍ୟକ ପଦାର୍ଥ ସହଜରେ ମିଳିପାରେ । ଛୋଟ ଓ ନାମ ମାତ୍ର ଚାଷୀ ଏହାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ

- ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ ଗୋବର, ଗୁଡ଼, ଚାଲି ଚୂନା ଏବଂ ମାଟିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଏକ ପଲିଥିନ ଚାବର ଭପରେ ମିଶାନ୍ତୁ ।
- ଏହି ମିଶ୍ରଣରେ ଗୋମୂତ୍ରକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ମିଶାନ୍ତୁ, ଯେପରି କି ଏହା ଏକ କଠିନ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିବ ।
- ଏହାକୁ ଘଷି ପାରିଲାପରି ପାରି ଛାଇ ଛାଇରେ ଶୁଖାନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଏକ ଛାଇ ଛାଇରେ ଏହାକୁ ଖେଳାଇ ଶୁଖାନ୍ତୁ ।

ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଣାଳୀ

- ୧୦କେ.ଡି ଘନ ଜୀବାମୃତକୁ ଗୁଣ୍ଡ କରି ୧୦୦କେ.ଡି ସତା ଗୋବର ଖତରେ ଭଲ ଭାବରେ ମିଶାନ୍ତୁ । ଶେଷ ଥରେ ହଳ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରି ହଳ କରି ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଯଦି କେବଳ ଘନ ଜୀବାମୃତ ଚାଷ କଲା ସମୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ ତେବେ ଏକରକୁ ୪୦୦ କି. ଗ୍ରା. ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ ।

ଜୀବାମୃତ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ

- ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଚୁମ୍ପ - ୨୦୦ ଲିଟରରୁ ଅଧିକ ଜଳ ଧାରଣ କରିପାରୁଥିବ
- କଞ୍ଚା ଗୋବର - ୧୦ କି.ଗ୍ରା.
- ଗୋମୁତ୍ତ - ୫ ରୁ ୧୦ ଲିଟର
- ଗୁଡ଼ - ୨ କି.ଗ୍ରା.
- ଚାଲି ଚୁମ୍ପା - ୨ କି.ଗ୍ରା.
- ଭଜ ହୁଳା ବା ବରଗଛ ଚଳ ଭର୍ତ୍ତର ମାଟି - ୧ କି.ଗ୍ରା.

ହାଣ୍ଡି ଖତ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ

- ବଡ଼ ମାଠିଆ - ଆନୁମାନିକା (୫ - ୬ ଲିଟର କ୍ଷମତା) - ୧ଟା
- ଦୁଇ ଦିନର ଗୋବର - ୧ କି.ଗ୍ରା.
- ଗୋମୁତ୍ତ - ୫ ଲିଟର
- ଗୁଡ଼ - ୫୦ ଗ୍ରାମ
- କରଞ୍ଜ ପତ୍ର - ୧ କି.ଗ୍ରା.
- ନିମ୍ବ ପତ୍ର - ୧ କି.ଗ୍ରା.
- ଅରଞ୍ଜ ପତ୍ର - ୧ କି.ଗ୍ରା.
- ବାଡ଼ି - ୧ଟି
- ଛଣା କପଡ଼ା - ୧ଟି

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ (୧ ଏବଂ ପାର୍ଟ)

ଏକ ଚୁମ୍ପରେ ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣି ଡିଅନ୍ତୁ । ଉପରେ ବର୍ଣ୍ଣାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀକୁ ସେଥିରେ ଭଲ ଭାବରେ ମିଶାନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ଚୁମ୍ପର ମୁହଁକୁ ଭଲ ଭାବରେ ବନ୍ଦ କରି ଏକ ଛାଇ ଜାଗାରେ ରଖନ୍ତୁ । ପ୍ରତିଦିନ ମିଶ୍ରଣକୁ ଏକ ବାଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ସକାଳ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଗୋଳାନ୍ତୁ । ଏହି ପରି ୬ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରନ୍ତୁ, ଏହାପରେ ଗୋବର, ଗୋମୁତ୍ତ ଏବଂ ଭର୍ତ୍ତର ମୂରିକାରେ ଥିବା ଅଣୁଜୀବ ମାନକ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇ ସମୁଦାୟ ମିଶ୍ରଣ ଜୀବାମୃତରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବ ।

ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଣାଳୀ

- ଚୁମ୍ପରୁ ଜୀବାମୃତକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଛାଣି, ୯ ରୁ ୧୨ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଅଣୁଜୀବମାନେ ସକ୍ରିୟ ହୋଇ ଗଛକୁ ଖାଦ୍ୟସାର ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି ।
- ଜଳ ସେଚନ ସମୟରେ ସେଚିତ ଜଳ ସହ ବୁଝା ବୁଝା କରି ଜୀବାମୃତକୁ ପ୍ରବାହିତ କରି ଦିଅନ୍ତୁ କିମ୍ବା ୧୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧ ଲିଟର ଜୀବାମୃତକୁ ଗୋଳାଇ ସିଂଚନ ସହ ସାହାଯ୍ୟରେ ପତ୍ର ସିଂଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ପଞ୍ଚମସ ବା ପୁଲଗଛ ଆଦିର ମୂଳରେ ମୂରିକାରେ ଆବୃତ୍ତା ଥିବା ସମୟରେ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।

ସାବଧାନତା

- ଗୁଡ଼କୁ ଚୁମ୍ପର ଦୁବଣରେ ମିଶାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାକୁ ଗୁଣ୍ଡ କରି ବା ପାଣିରେ ବତୁରାଇ ମିଶାନ୍ତୁ ।
- ଚାଲିଚୁମ୍ପାକୁ ମଧ୍ୟ ଦୁବଣରେ ମିଶାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ପାତ୍ରରେ ଥଣ୍ଡା ପାଣି ନେଇ ଗୋଳାଇ ମିଶାନ୍ତୁ ।
- ଯଦି ଏହି ଦୁଇ ସାମଗ୍ରୀକୁ ସିଧାସଳଖ ଚୁମ୍ପରେ ଥିବା ଦୁବଣରେ ମିଶାଇବେ ତାହା ବିଣ୍ଡା ହୋଇ ଯିବ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ

ନିମ୍ବ, ଅରଞ୍ଜ ଓ କରଞ୍ଜ ପତ୍ରକୁ ଚିକି ଚିକି କରି କାଟନ୍ତୁ ଏବଂ ମାଠିଆ ଭିତରେ ପକାନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଗୋବର, ଗୋମୁତ୍ତ ଏବଂ ଗୁଡ଼କୁ ମାଠିଆରେ ପକାଇ ଏକ ବାଡ଼ି ଦ୍ୱାରା ଭଲ ଭାବରେ ଘାଣ୍ଟନ୍ତୁ । ପରେ ମାଠିଆର ମୁହଁକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ୧୦ ଦିନ ଏକ ନିରାପଦ ଓ ଛାଇ ସ୍ଥାନରେ ରଖନ୍ତୁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ସକାଳ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଏକ ବାଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ଘାଣ୍ଟି ମାଠିଆ ମୁହଁକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ୧୦ ଦିନପରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ପାତ୍ରକୁ ଏକ ଛଣା କପଡ଼ା ସାହାଯ୍ୟରେ ଚରକ ହାଣ୍ଡିଖତକୁ ଛାଣନ୍ତୁ । ଏହି ଚରକ ପଦାର୍ଥକୁ ୬ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖି ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ । ମାଠିଆରୁ ଚରକ ପଦାର୍ଥ ନିଷାସନ ପରେ ପୁନର୍ବାର ଏଥିରେ ୫ ଲିଟର ଗୋମୁତ୍ତ ମିଶାଇ, ଭଲ ଭାବରେ ଘାଣ୍ଟି ପୁଣି ୧୦ ଦିନ ପାଇଁ ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହିପରି ଚରକ ହାଣ୍ଡିଖତ ନିଷାସନ କରି ଓ ଗୋମୁତ୍ତ ପୁନର୍ବାର ମିଶାଇ ଏହାକୁ ଚିନିଅର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ । ଚିନିଅର ବ୍ୟବହାର ପରେ ମାଠିଆରେ ଥିବା ଖଚକୁ ଜମିରେ ପକାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଣାଳୀ

- ମାଠିଆ ରୋପଣ ୨୦-୩୦ ଦିନ ପରେ ୧ ଲିଟର ହାଣ୍ଡିଖତରେ ୪୦ ଲିଟର ପାଣି ମିଶାଇ ପ୍ରତିକ୍ଷେପକ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ
- ପ୍ରସ୍ତୁତ ରୋଗ ଓ ପୋକ ଲାଗିରେ ୧ ଲିଟର ହାଣ୍ଡିଖତରେ ୨୦ ଲିଟର ପାଣି ମିଶାଇ ନିରାକରଣ ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ଏହା ପତ୍ରକଟା ପୋକ, ନଳିପୋକ, ଲେଡାପୋକ, ପତ୍ରମୋଟା ପୋକ ମାନକୁ ବନନ କରେ ।
- ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ୨୦ ମି.ଲି. ହାଣ୍ଡିଖତ ମିଶାଇ ଯେ କୌଣସି ବିହନ କୁ ୧୫ ରୁ ୨୦ ମିନିଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବତୁରାଇ ବୁଣିପାରିବା । ଏହା ପ୍ରସ୍ତୁତ କବକ ଓ ଜୀବାଣୁ ଜନିତ ରୋଗରୁ ରକ୍ଷା କରିଥାଏ ।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଚାଷ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ

• ମୃତ୍ତିକା	- ୫ କି.ଗ୍ରା
• ଖାଦ୍ୟ	- ୫୦ ଗ୍ରାମ
• ବାଲଟି	- ୨୫ ଲିଟର
• ଛୋଟ ବାଲଟି	- ୨ ଲିଟର
• କପଡା	- ୦.୫ ମିଟର
• ବାଟି	- ୧ ମିଟର
• ମାଟି	- ୧ ମୁଠା

ଅଗ୍ରେୟାସ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ

• ପାଣି	- ୫୦ ଲିଟର
• ଗୋମୂତ୍ର	- ୧୦ ଲିଟର
• ଧୂଆଁ ପତ୍ର	- ୧ କି.ଗ୍ରା.
• ନିମ୍ବପତ୍ର	- ୫ କି.ଗ୍ରା.
• କଞ୍ଚାଲଙ୍କା	- ୫୦୦ ଗ୍ରାମ
• ରସୁଣ	- ୫୦୦ ଗ୍ରାମ
• ବାଟି	- ୧ ଟି
• ଛଣା କପଡା	- ୧ ଟି

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ

- ଚିନି ବିନା ଗୋବର ୫ କେ.ଡିକୁ ଏକ କପଡାରେ ଭଲ ଭାବରେ ବାଟି ୨୦ ଲିଟର ପାଣି ଥିବା ଡ୍ରମ ଲିଟରେ ଏପରି ଭାବରେ ଝୁଲାଇ ରଖିବେ, ଯେପରିକି ୯୦ ଭାଗ କପଡାଟି ପାଣିରେ ଗୋଟିଏ ଭାଟି ବୁଡି ରହିବ।
- ଆଉ ଏକ ପାତ୍ରରେ ୫୦ ଗ୍ରାମ ଚୂନକୁ ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ଗୋଟିଏ ଭାଟି ବୁଡାଇବେ।
- ପରଦିନ ଭିତ୍ତିଥିବା ଗୋବର ମିଶ୍ରା କପଡାକୁ ଭଲଭାବରେ ଚିପୁଡି ପାଣିରୁ କାଢିଦେବେ।
- ଏହାପରେ ଗୋଟିଏ ମୁଠା ବିଲ ମାଟି, ଚୂନ ଲିଜା ପାଣି ଓ ୫ ଲିଟର ଗୋମୂତ୍ରକୁ ସେହି ଗୋବର ମିଶ୍ରା ଡ୍ରମ ପାଣିରେ ଭଲ ଭାବରେ ଗୋଡାଇ ଦିଅନ୍ତୁ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ

ଏକ ପାଣି ଡ୍ରମ ନିଅନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ୧୦ ଲିଟର ଗୋମୂତ୍ର ଭାଲନ୍ତୁ । ୧ କି.ଗ୍ରା. ଧୂଆଁପତ୍ରକୁ ଛେଚି ଏହାର ମଞ୍ଜୁ ମିଶାନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ସେଥିରେ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ କଞ୍ଚାଲଙ୍କା ଓ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ ରସୁଣକୁ ବାଟି ପକାଇ ଭଲ ଭାବରେ ଏକ ବାଟି ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋଳାନ୍ତୁ । କିଛିସମୟ ପରେ ସେହି ମିଶ୍ରଣରେ ୫ କି.ଗ୍ରା. ନିମ୍ବ ପତ୍ରକୁ ଛେଚି ଏହାର ମଞ୍ଜୁ ପକାଇ ଭଲ ଭାବରେ ଗୋଳାନ୍ତୁ । ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ୩୦ ମିନିଟ୍ ଲେଖାଏଁ ପ୍ରତି ୧ ଘଣ୍ଟା ବ୍ୟବଧାନରେ ଫୁଟାନ୍ତୁ । ମିଶ୍ରଣଟି ଅଣ୍ଟା ହେଲାପରେ ଗୋଟିଏ ପତକା କପଡାରେ ଛାଣି ୨୪ ଘଣ୍ଟା ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ଡ୍ରମର ମୁହଁକୁ ଭଲ ଭାବରେ ବନ୍ଦ କରି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଣାଳୀ

- ଏହାର ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା । ଏହି ଡ୍ରମକୁ ୧୦୦କେ.ଡି ବିହନ ଉପରେ ସିଞ୍ଚନ କରି ଭଲ ଭାବରେ ଗୋଡାଇ ଛାଇ ତାଗାରେ ଶୁଖାଇଦେବ

ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଣାଳୀ

- ୧ ଲିଟର ଅଗ୍ରେୟାସରେ ୫୦ ଲିଟର ପାଣି ମିଶାଇ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ପତ୍ର ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ପ୍ରତି ୧୫ ଦିନରେ ଥରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଏହି ଅଗ୍ରେୟାସ ପଦ୍ମରେ ଲାଗୁଥିବା କାଣ୍ଡ ବିକାଶ ପୋକ, ଫଳ ବିକାଶ, କୁର୍ଲ୍ ବିକାଶ, ପତ୍ରମୋଡା ଇତ୍ୟାଦି ପୋକ ମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ ।
- ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ମଧ୍ୟ ପାନିପାନିକା, ଫଳ ଗଛ, ଫୁଲ ଗଛରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରି ପାରିବେ ।
- ଏହି ମିଶ୍ରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ବିନା ୬ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖି ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ ।

ପଞ୍ଚଗବ୍ୟ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ

- ଚରଳ ଗୋବର - ୫୦୦ ମି.ଲି.
- ଗୋମୂତ୍ର - ୩୦୦ ମି.ଲି.
- କଞ୍ଚି - ୧୦୦ ମି.ଲି.
- ଚୂନ - ୧୦୦ ମି.ଲି.
- ଲୁଣ - ୧୦୦ ମି.ଲି.
- ପାଚିଲା କଦଳୀ - ୨ଟି
- ପଇତ ପାଣି - ୩୦୦ ମି.ଲି.

ନିମାସ୍ତ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ

- ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଡ୍ରମ - ୧୫୦ ଲିଟର କ୍ଷମତା
- ଗୋମୂତ୍ର - ୫ ଲିଟର
- ଗୋବର - ୫ କି.ଗ୍ରା.
- ନିମପତ୍ର - ୫ କି.ଗ୍ରା.
- ବାଡ଼ି - ୧ଟି
- ଛଣା କପଡ଼ା - ୧ଟି

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ

- ଏକ ମାଠିଆରେ ପ୍ରଥମେ ଚରଳ ଗୋବର ପକାଇବ, ଏହା ପରେ ଗୋମୂତ୍ର, ଦହି ଓ କ୍ଷୀରକୁ ପକାଇ ଭଲ ଭାବରେ ଘାଢ଼ି ୧୦ ମିନିଟ୍ ରଖିବ ।
- ପାଚିଲା କଦଳୀକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଚକଟି ସେଥିରେ ମିଶାଇ ପରେ ଦୁଇଟି ପଇତ କାଟି ଏହାର ପାଣିକୁ ମିଶାଇବ ।
- ମାଠିଆର ମୁହଁକୁ ଭଲ ଭାବରେ ବାନ୍ଧି ୧୦ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟିଏ ଛାଇ ସ୍ଥାନରେ ରଖିବେ ।
- ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ମିଶ୍ରଣକୁ ଘାଢ଼ିବା ବରକାର ।

ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଣାଳୀ

- ମାଠିଆରୁ ଚରଳ ମିଶ୍ରଣକୁ ଛାଣି ୧ ଲିଟରରେ ୨୦ ଲିଟର ପାଣି ମିଶାଇ ପତ୍ର ସିଞ୍ଚନ କରିବ ।
- ଏହା ପତ୍ରର ଓ ଶସ୍ୟର ରୋଗ ନିରାକରଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଫୁଲ ଓ ଫଳକୁ ଶୁଭ୍ର କରିଥାଏ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ

ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଡ୍ରମରେ ୧୦୦ ଲିଟର ପାଣି ନିଅନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ୫ ଲିଟର ଗୋମୂତ୍ର ଏବଂ ୫ କି.ଗ୍ରା. ଗୋବର ମିଶାଇ ଭଲ ଭାବରେ ଏକ ବାଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋଳାନ୍ତୁ । ୫ କି.ଗ୍ରା ନିମ୍ବ ପତ୍ରକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଛେଚି ସେଥିରୁ ମଞ୍ଜ ବାହାର କରି ଡ୍ରମରେ ଥିବା ମିଶ୍ରଣରେ ମିଶାଇ ଭଲ ଭାବରେ ଗୋଳାନ୍ତୁ । ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ରଖନ୍ତୁ ।

ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରଣାଳୀ

- ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ଏକ ପତଳା ଛଣା କପଡ଼ାରେ ଛାଣି ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ପ୍ରତି ୧୦ ଦିନରେ ଥରେ ପତ୍ର ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ଏହି ନିମାସ୍ତ ଫସଲରେ ଲାଗୁଥିବା ଯେତେ ପ୍ରକାର ଶୋଷକ ପୋକ (sap feeder) ଓ ତୁନିଆ (mealy bug)ପୋକ କୁ ଦମନ କରିଥାଏ ।